

Rzeszów, dnia 12 kwietnia 2018 r.

SPRAWOZDANIE

z lustracji VI Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego w Rzeszowie, przeprowadzonej przez sędziego wizytatora d/s cywilnych i gospodarczych Sądu Apelacyjnego Rzeszowie w dniu 18 grudnia 2017 r.

Lustracja została przeprowadzona w oparciu o Plan Zadań Nadzorczych Prezesa Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie na 2017 r., na podstawie zarządzenia w/w Prezesa z dnia 20 listopada 2017 r., nr 92/17.

Zakresem lustracji objęty został okres od poprzedniej lustracji Wydziału w 2016 r., tj. od 01.01.2017 r. do 30.11.2017 r., a jej przedmiotem były:

1. prawidłowość przestrzegania zasad przydziału spraw sędziom funkcyjnym, określonych w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2316 ze zm.);
2. prawidłowość stosowania przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) - tak w aspekcie sprawności tego postępowania jak i uwzględniania orzecznictwa strasburskiego (w tym zakazu fragmentacji postępowania oraz godziwego określenia sumy

pieniężnej, a także podejmowania przez prezesów sądów czynności nadzoru przewidzianych w art. 13 ustawy).

Ad. 1.

Według pisemnej informacji Przewodniczącego VI Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 6 grudnia 2017 r., przydział spraw sędziom orzekającym w Wydziale w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 listopada 2017 r. odbywał się w oparciu o zasady wynikające z działu III rozdziału 1 Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych przy uwzględnieniu zakresu czynności sędziów. W I instancji sprawy przydzielane były zgodnie z kolejnością wpływu - według listy sędziów. Wobec delegowania z dniem 1 stycznia 2017 r. sędziego Barbary Frankowskiej orzekającej w VI Wydziale Gospodarczym do pełnienia czynności w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie, sprawy wymienionego sędziego rozpoznawane w I i II instancji zostały rozdzielone pomiędzy wszystkich pozostałych sędziów.

Delegowanemu do pełnienia czynności w VI Wydziale Gospodarczym Sądu Okręgowego w Rzeszowie od 1 września 2017 r. sędziemu Sądu Rejonowego w Dębicy Grzegorzowi Barnakowi, za zgodą Kolegium i Prezesa Sądu Okręgowego w Rzeszowie, przydzielane były sprawy „nowe” z bieżącego wpływu. W przypadku tego sędziego odstąpiono od reguł wynikających z § 15 ust. 1 Regulamin urzędowania sądów powszechnych przede wszystkim ze względu na skomplikowany pod względem prawnym i niejednokrotnie także faktycznym charakter spraw pierwszo instancyjnych oraz w związku z nałożeniem na tego sędziego obowiązku rozpoznawania (kończenia) spraw w macierzystym Sądzie.

Jak wynika dalej z informacji, również sprawy rozpoznawane w II instancji (apelacyjne, zażaleniowe) przydzielane były według kolejności wpływu każdemu z sędziów sprawozdawców z danego składu orzekającego. W sprawach apelacyjnych terminy sesji wyznaczane były z wyprzedzeniem kilku miesięcy, a do składów sądu sędziowie wyznaczani byli rotacyjnie i przez okres 11 miesięcy 2017 r. uczestniczyli w sesjach apelacyjnych kilkanaście razy. Sprawy apelacyjne rozpoznawane w postępowaniu uproszczonym, pomimo nieprowadzenia dla tej kategorii spraw odrębnego repertorium, przydziale były według kolejności wpływu - według listy sędziów.

Zgodnie z kolejnością wpływu przydzielane były sędziom orzekającym w Wydziale również sprawy zażaleniowe, kolejno po dwie sprawy według listy sędziów, a taka kolejność nie była przestrzegana jedynie w przypadku spraw zażaleniowych rozpoznawanych w składach jednoosobowych, z uwagi na to że sędzia delegowany nie mógł być przewodniczącym składu.

W VI Wydziale Gospodarczym Sądu Okręgowego w Rzeszowie w okresie, który obejmowała przeprowadzana lustracja było dwóch sędziów funkcyjnych tj. Andrzej Borucki - pełniący funkcje przewodniczącego Wydziału i równocześnie wizytatora d/s gospodarczych oraz Beata Hass-Kloc - pełniąca funkcje zastępcy przewodniczącego Wydziału i równocześnie kierownika szkolenia.

Stosownie do przydziału czynności sędziów orzekających w Wydziale w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. poszczególni sędziowie mieli w zakresie czynności:

SSO Andrzej Borucki:

- orzekanie we wszystkich sprawach wpływających do Wydziału w I instancji z repertoriów: GC, GNc, GNs i GCo, według kolejności wpływu w porządku alfabetycznym nazwisk sędziów, w 50%,
- orzekanie we wszystkich sprawach wpływających do Wydziału w I instancji z repertoriów: Ga, Gz i GCo według kolejności wpływu w porządku alfabetycznym nazwisk sędziów, w 90%, z tym że w sprawach apelacyjnych orzekać miał w sesjach wyznaczanych przez przewodniczącego Wydziału w zależności od ilości wpływających spraw i potrzeb, a w sprawach zażaleniowych przydzielanych według zasady: „po dwie” kolejno wpływające dla każdego z sędziów według listy.

SSO Beata Hass-Kloc:

- orzekanie we wszystkich sprawach wpływających do Wydziału w I instancji z repertoriów: GC, GNc, GNs i GCo, według kolejności wpływu w porządku alfabetycznym nazwisk sędziów, w 80%,
- orzekanie we wszystkich sprawach wpływających do Wydziału w I instancji z repertoriów: Ga, Gz i GCo według kolejności wpływu w porządku alfabetycznym nazwisk sędziów, w 90%, z tym że w sprawach apelacyjnych orzekać miała w sesjach wyznaczanych przez przewodniczącego Wydziału w zależności od ilości wpływających spraw i potrzeb, a w sprawach zażaleniowych przydzielanych według zasady: „po dwie” kolejno wpływające dla każdego z sędziów według listy.

SSO Renata Bober, SSO Anna Walus - Rząsa, SSO Anna Harmata i SSO Marta Zalewska:

- orzekanie we wszystkich sprawach wpływających do Wydziału w I instancji z repertoriów: GC, GNc, GNs i GCo, według kolejności

wpływu w porządku alfabetycznym nazwisk sędziów, w 100%,

- orzekanie we wszystkich sprawach wpływających do Wydziału w I instancji z repertoriów: Ga, Gz i GCo według kolejności wpływu w porządku alfabetycznym nazwisk sędziów, w 100%, z tym że w sprawach apelacyjnych orzekać miały w sesjach wyznaczanych przez przewodniczącego Wydziału w zależności od ilości wpływających spraw i potrzeb, a w sprawach zażaleniowych przydzielanych według zasady: „po dwie” kolejno wpływające dla każdego z sędziów według listy.

SSR del. Grzegorz Barnak (od 1 września 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.):

- orzekanie we wszystkich sprawach wpływających do Wydziału w I instancji z repertoriów: GC, GNc, GNs i GCo, według kolejności wpływu w porządku alfabetycznym nazwisk sędziów, w 100%,

- orzekanie we wszystkich sprawach wpływających do Wydziału w I instancji z repertoriów: Ga, Gz i GCo według kolejności wpływu w porządku alfabetycznym nazwisk sędziów, w 100%, z tym że w sprawach apelacyjnych orzekać miał w sesjach wyznaczanych przez przewodniczącego Wydziału w zależności od ilości wpływających spraw i potrzeb, a w sprawach zażaleniowych przydzielanych według zasady: „po dwie” kolejno wpływające dla każdego z sędziów według listy.

Treść powołanych na wstępie wyjaśnień przewodniczącego VI Wydziału Gospodarczego oraz analiza liczby spraw przydzielonych poszczególnym sędziom orzekającym w Wydziale w okresie 11 miesięcy 2017 r. wskazuje, że sędziowie funkcyjni - za ich zgodą - mieli faktycznie przydzieloną do rozpoznania większą liczbę spraw zwłaszcza rozpoznawanych w I instancji, niż wynika to z podziału czynności.

Taki przydział uzasadniany był jednakże potrzebą odciążenia pozostałych sędziów orzekających w Wydziale.

W ciągu pierwszych 11 miesięcy 2017 r. w Wydziale wpłynęło łącznie 950 spraw rozpoznawanych w I instancji, w tym: „GC” – 354 spraw, „GNc” - 499 spraw i „GCo” - 97 spraw oraz 823 sprawy rozpoznawane w II instancji, w tym: „Ga” - 570 spraw, „Gz” - 304 spraw i „S”- 4 sprawy.

Spośród spraw najważniejszych kategorii rozpoznawanych w I instancji „GC” i „GNc” średnia liczba spraw przydzielonych każdemu sędziemu (z wyłączeniem sędziego delegowanego) wyniosła odpowiednio: 55,8 i 79,2, natomiast sędziom funkcyjnym przydzielone zostały:

- SSO Andrzejowi Boruckiemu: „GC” - 49 spraw i „GNc” - 60 spraw,
- SSO Beacie Hass-Kloc: „GC” - 47 spraw i „GNc” - 78 spraw.

Z kolei w sprawach rozpoznawanych w II instancji średnia liczba spraw przydzielonych każdemu sędziemu (z wyłączeniem sędziego delegowanego) wyniosła: „Ga” - 78,3 i „Gz” - 49, natomiast sędziom funkcyjnym przydzielono:

- SSO Andrzejowi Boruckiemu: „Ga” - 87 spraw i „Gz” - 60 spraw,
- SSO Beacie Hass-Kloc: „Ga” - 83 sprawy i „Gz” - 49 spraw.

Uwzględniając podział czynności każdego z sędziów pełniących dodatkowo po dwie funkcje, liczba przydzielonych im spraw jest wyższa w stosunku do średniej ilości spraw przydzielanych sędziom zwłaszcza w przypadku przewodniczącego Wydziału (sprawy rozpoznawane w I i II instancji).

Analiza przydziału spraw wpływających do VI Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego w Rzeszowie w ciągu 11 miesięcy 2017

r. w oparciu o urządzenia ewidencyjne oraz wyjaśnienia przewodniczącego Wydziału pozwala na stwierdzenie, że zasady przydziału spraw sędziom funkcyjnym, określone w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości - Regulamin urzędowania sądów powszechnych są generalnie przestrzegane. Sprawy rozpoznawane w I i II instancji były przydzielane sędziom referentom według kolejności wpływu i stosownie do reguł przydziału wskazanych w podziale czynności Sądu Okręgowego w Rzeszowie na 2017 r. - według kolejności wpływu w porządku alfabetycznym nazwisk sędziów. Odstępstwa od wymienionych reguł wynikają z sytuacji kadrowej Wydziału, w tym delegowania do pełnienia czynności orzeczniczych sędziego sądu rejonowego, który nie może być przewodniczącym składu sądu, a zatem orzekać w niektórych sprawach rozpoznawanych w składach jednoosobowych, a także delegowania sędziego wchodzącego w skład obsady Wydziału do czynności w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie.

Poza tym w sprawach „GC” modyfikacja kolejności przydziału spraw wynika z przyjmowania słusznej zasady, iż sprawy te przydzielane są tym samym sędziom referentom, którzy rozpoznawali sprawy po ich pierwotnej rejestracji w repertorium „GNc”.

W przypadku spraw apelacyjnych „Ga” zmiana kolejności przydziału wpływających spraw mogła wynikać natomiast z ich przydziału sędziom sprawozdawcom w wyznaczonych składach sądu II instancji, co znajduje podstawę w podziale czynności sędziów, który przewiduje orzekanie przez sędziów w sprawach apelacyjnych na sesjach wyznaczanych przez przewodniczącego Wydziału w zależności od ilości wpływających spraw i potrzeb.

Nie można mieć również zastrzeżeń do praktyki, według której sędziowie funkcyjni - pomimo zagwarantowanego przepisami prawa oraz podziałem czynności zmniejszenia przydziału spraw - mają przydzielane i rozpoznają sprawy w większej liczbie, co usprawiedliwione może być niedostateczną obsadą orzeczniczą wydziału lub nadmiernym obciążeniem pozostałych sędziów.

Ad. 2.

W VI Wydziale Gospodarczym Sądu Okręgowego w Rzeszowie w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 listopada 2017 r. zarejestrowane zostały 4 sprawy ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Były to sprawy o sygnaturach: VI S 1/17, VI S 2/17, VI S 3/17 i VI S 4/17.

Spośród wymienionych spraw 3 zostały zakończone, natomiast jednak skarga na przewlekłość postępowania, która wpłynęła do Sądu Okręgowego w Rzeszowie w dniu 22 listopada 2017 r. nie została rozpoznana do daty przeprowadzenia lustracji (sygn. akt VI S 4/17).

W pozostałych sprawach: umorzono postępowanie wywołane wniesieniem skargi (sygn. akt VI S 1/17), oddalono skargę (sygn. akt VI S 2/17) i odrzucono skargę (sygn. akt VI S 3/17).

W konsekwencji wskazanego sposobu załatwienia poszczególnych spraw prawidłowość stosowania przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony w (...) postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki może być dokonana właściwie wyłącznie w oparciu o sprawę, w której skarga została „merytorycznie” rozpoznana. Jedynie w aspekcie sprawności postępowania za podstawę oceny mogą służyć natomiast pozostałe skargi.

Sprawność postępowania skargowego nie budziła żadnych zastrzeżeń, ponieważ czynności podejmowane były bez nieuzasadnionej zwłoki. W sprawie o sygn. akt VI S 1/17, po wpłynięciu skargi z Sądu Rejonowego w Krośnie w dniu 20.02.2017 r. wraz z pismem skarżącego o cofnięciu skargi, w dniu 21 lutego 2017 r. wydane zostało postanowienie o umorzeniu postępowania i zwrocie skarżącemu opłaty sądowej od skargi. W sprawie o sygn. akt VI S 2/17, po wpłynięciu skargi w dniu 17.02.2017 r., w dniu 20.02.2017 r. zarządzono doręczenie odpisu skargi Prezesowi Sądu Rejonowego w Rzeszowie i kolejno 14 marca 2017 r. wydane zostało postanowienie oddalające skargę.

W sprawie o sygn. akt VI S 3/17, po wpłynięciu skargi do Sądu Okręgowego 30 sierpnia 2017 r. i wezwaniu skarżącego do uzupełnienia skargi i uiszczenia opłaty sądowej, w dniu 25.10.2017 r. wydane zostało postanowienie odrzucające skargę wobec jej nieopłacenia mimo wezwania. Także w niezakończonych sprawach skargowych o sygn. akt VI S 4/17, w których skarga zastała przedstawiona Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie w dniu 22.11.2017 r. postępowania prowadzone było sprawnie, gdyż już następnego dnia zarządzono doręczenie odpisu skargi Prezesowi Sądu Rejonowego w Rzeszowie z określeniem 10- dniowego terminu do zajęcia stanowiska i następnie na jego wniosek udzielone zostały do wykorzystania akta sprawy, której dotyczyła skarga. Kolejno 12 grudnia 2017 r. wpłynęło pismo skarżącego o cofnięciu skargi na przewlekłość postępowania (w którym skarżący podtrzymał jednakże wniosek o zasądzenie od Skarbu Państwa sumy pieniężnej żądanej w skardze) i kolejno ponaglono Prezesa Sądu Rejonowego w Rzeszowie o zwrot akt.

W sprawie, w której skarga została oddalona (sygn. akt VI S 2/17)

prawidłowość stosowania przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w (...) postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie wywołuje żadnych zastrzeżeń, ponieważ sąd ocenił łączny czas rozpoznawania sprawy, której dotyczyła skarga począwszy od wszczęcia postępowania do wpłynięcia skargi. Analizie poddany została także charakter sprawy w aspekcie faktycznej i prawnej zawichości, znaczenie sprawy dla stron oraz zachowanie stron w trakcie postępowania, w tym w szczególności skarżącego.

Przy rozpoznawaniu sprawy nie doszło zatem do naruszenia zakazu fragmentacji postępowania i uwzględnione zostały także inne wskazania wynikające z orzecznictwa strasburskiego.

Wnioski końcowe.

Praca VI Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego w Rzeszowie w zakresie zagadnień objętych tematyką lustracji zasługuje na pozytywną ocenę.

Nie można zgłaszać przede wszystkim poważniejszych zastrzeżeń do prawidłowości przestrzegania zasad przydziału spraw sędziom funkcyjnym, określonych w przepisach aktualnie obowiązującego Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości - Regulamin urzędowania sądów powszechnych, nawet jeżeli z różnych przyczyn sprawy nie zawsze są przydzielane ściśle według kolejności wpływu oraz - zgodnie z podziałami czynności - alfabetycznej listy sędziów orzekających w Wydziale. Odstępstwa od wskazanych reguł znajdują usprawiedliwienie w sytuacji zmieniającej się obsady orzecniczej Wydziału, w tym orzekania delegowanego do pełnienia czynności sędziego sądu

rejonowego, który nie mógł przewodniczyć składom sądu orzekającego i w konsekwencji rozpoznawać niektórych spraw apelacyjnych i zażaleniowych.

Na akceptację zasługuje również stan, iż sędziom sprawującym funkcje przydzielana była w okresie objętym lustracją większa liczba spraw, niżby wynikało to z podziału czynności. Taka praktyka, oczywiście po wyrażeniu zgody przez sędziów funkcyjnych na obciążenie dodatkowymi obowiązkami orzeczniczymi, w wypadkach niedostatecznej obsady orzeczniczej Wydziału i zmian w jego bieżącej obsadzie w 2017 r. nie budzi jakichkolwiek uwag.

Aktualnie wobec wprowadzenia Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 grudnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2481 ze zm.) losowego przydziału spraw, zgodnie z ustalonym podziałem czynności, zbędne stało się zresztą odnoszenie do powyższego zagadnienia w przyszłości. Przepisy regulaminowe ustalają zasady przydziału spraw przez narzędzie informatyczne również w sprawach rozpoznawanych w składach wieloosobowych, w tym także zwiększenie lub zmniejszenie sędziemu lub asesorowi sądowemu przydziału spraw w określonych kategoriach (§§ 43, 43a, 45, 47, 48, 49 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych).

Zastrzeżeń nie można mieć również do prawidłowości stosowania w Wydziale przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w (...) postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Zarówno w aspekcie sprawności postępowania w sprawach skargowych

jak też uwzględniania przy rozpoznawaniu skarg orzecznictwa tzw. strasburskiego (m. in. zakaz fragmentacji postępowania) skargi rozpoznawane były prawidłowo. Szybkość postępowania we wszystkich rozpoznawanych sprawach oraz motywowanie na wysokim poziomie jedyne orzeczenia merytorycznego wydanego na skutek skargi na przewlekłość postępowania pozwala na wysoką ocenę orzecznictwa Wydziału.

W konsekwencji przedstawionej oceny brak jest potrzeby do formułowania jakichkolwiek zarządzeń polustracyjnych.

Bogdan Ziemiański
sędzia Sądu Apelacyjnego
wizytator d/s cywilnych i gospodarczych